

Κοπεγχάγη, 12 Δεκεμβρίου 2002

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, λίγο πριν την έναρξη των εργασιών του τακτικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης, παραχώρησε την πρώτη συνέντευξη Τύπου, στις 16.30 τοπική ώρα, στους Έλληνες και ξένους δημοσιογράφους εδώ στην πρωτεύουσα της Δανίας.

Στην εισαγωγική παρέμβασή του, ο Πρωθυπουργός τόνισε τα εξής:

«Σήμερα, σε λίγη ώρα αρχίζει η Σύνοδος Κορυφής της Κοπεγχάγης.

Το κεντρικό θέμα είναι η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το κεντρικό θέμα για μας είναι η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε.

Το 1994 η Ελλάδα αποφάσισε να προτείνει τη συμμετοχή της Κύπρου στις διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση και το αίτημα αυτό έγινε αποδεκτό. Η απόφαση της Ελλάδας είχε την αιτία της σε μια στρατηγική θεώρηση του θέματος της Κύπρου. Επί είκοσι περίπου χρόνια το κυπριακό πρόβλημα ήταν άλυτο. Οι προσπάθειες οι οποίες είχαν γίνει στα μέσα της δεκαετίας του '80 δεν απέφεραν κανένα αποτέλεσμα. Το διεθνές ενδιαφέρον για το Κυπριακό μειωνόταν συνεχώς.

Πιστέψαμε, λοιπόν, ότι με την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε., με την προσπάθεια για την ένταξη θα μπορούσε να αναδειχθεί και πάλι το κυπριακό πρόβλημα και θα μπορούσαν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ώστε να λυθεί επιτέλους, μετά από τόσα χρόνια, αυτή η εκκρεμότητα. Η άποψή μας ήταν ότι η συζήτηση για την ένταξη και η ένταξη θα εξανάγκαζε την άλλη πλευρά βαθμιαία να εγκαταλείψει τη στάση της ότι το πρόβλημα της Κύπρου είχε λυθεί το 1974 και θα επεδίωκε έναν συμβιβασμό.

Τρία χρόνια μετά το Ελσίνκι, για να αποφύγουμε την οποιαδήποτε ένσταση ότι αποκλείεται η ένταξη έως ότου λυθεί το πολιτικό πρόβλημα, πετύχαμε να αποσυνδεθεί, κατά τη διαπραγμάτευση της ένταξης, η ένταξη από τη λύση του πολιτικού προβλήματος. Έτσι, ενδυναμώσαμε τη διαπραγματευτική μας θέση.

Ακολούθησαν χρόνια σκληρής διαπραγμάτευσης από μέρους της Κύπρου για να συμφωνηθεί με την Ε.Ε. ότι η Κύπρος πληροί όλες τις προϋποθέσεις για την ένταξη.

Και τώρα, πριν από λίγες ημέρες, κλείστηκε η οριστική συμφωνία για τη συμμετοχή, τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται από την Κύπρο και ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις.

Ήρθε, λοιπόν, η στιγμή - σήμερα και αύριο- να πάρουμε την πολιτική απόφαση για τη διεύρυνση. Πολλοί στην Ελλάδα πιστεύουν ότι αυτή ήταν μια ομαλή διαδικασία, ότι δεν είχε προβλήματα, ότι ιδίως επειδή τα τελευταία χρόνια δεν παρουσιάστηκαν αντιρρήσεις τα πράγματα έτρεχαν κατά έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι όλα περίπου αυτονόητα ή να έδρασε αυτός ο περίφημος αυτόματος πιλότος, τον οποίο τόσες φορές έχουμε ακούσει στην Ελλάδα. Όπως έχουμε πει, πολλές φορές, αυτόματοι

πιλότοι δεν υπάρχουν. Κι αν δεν εκφράστηκαν αντιρρήσεις ανοιχτά και δυνατά, εκφράστηκαν πολλές αμφιβολίες, υπήρχαν αντιρρήσεις, έγιναν συζητήσεις και αυτός ήταν και ο λόγος για τον οποίο τόσο ο κ. Παπανδρέου, όσο και εγώ πραγματοποιήσαμε μια σειρά από ταξίδια, κυρίως τους τελευταίους μήνες, για να εξασφαλίσουμε την ομαλή κατάληξη της όλης υπόθεσης.

Εκείνο, λοιπόν, το οποίο θέλουμε είναι, ο πρώτος και κύριος στόχος μας σ' αυτήν εδώ τη Σύνοδο Κορυφής, η διεύρυνση να συμπεριλαμβάνει δέκα χώρες και μία από τις χώρες αυτές να είναι η Κύπρος.

Ταυτόχρονα, όπως φαίνεται από τη σκέψη μας, γιατί προωθούμε την ένταξη, θέλουμε να προωθήσουμε και τη λύση του Κυπριακού. Η λύση του Κυπριακού, τονίζω και πάλι, είναι ανεξάρτητη από την ένταξη. Αλλά είναι ένα θέμα που ενδιαφέρει τα μέγιστα. Θέλουμε να βελτιώσουμε τη θέση της Κύπρου στη διαπραγματεύση που γίνεται για τη λύση. Θέλουμε να ενισχύσουμε τα επιχειρήματα υπέρ της λύσης για να κλείσει και το πολιτικό πρόβλημα και έτσι να εξασφαλίσουμε ειρήνη και σταθερότητα στην περιοχή.

Η ένταξη είναι ένα μέσο για ειρήνη και σταθερότητα. Η ένταξη είναι ένα μέσο για να μην υπάρχει αβεβαιότητα στην Κύπρο, να μην υπάρχει ανασφάλεια. Να μπορούμε να ξεπεράσουμε αντιθέσεις. Αλλά, ακόμα καλύτερα θα ήταν να επιλυθεί το πολιτικό πρόβλημα. Δεύτερος, λοιπόν, στόχος εδώ στην Κοπεγχάγη, είναι η προώθηση της λύσης του πολιτικού προβλήματος.

Και τρίτος στόχος μας είναι να ενισχύσουμε την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας. Γιατί, από το Ελσίνκι και μετά είναι φανερό στον οποιοδήποτε καλόπιστο παρατηρητή ότι η επιθυμία της Τουρκίας να συνεργαστεί με την Ε.Ε. και ταυτόχρονα η διάθεση της Ε.Ε. να δεχθεί την Τουρκία, αφού εκπληρωθούν τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, αφού δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για να συμμετάσχει στην Ε.Ε., αποτελούν έναν ισχυρό μοχλό πίεσης για την εξομάλυνση των σχέσεων της Τουρκίας με την Ελλάδα και όλη την περιοχή, για την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου, για την καθιέρωση σχέσεων μιας κατάστασης, η οποία δεν ενέχει πια κινδύνους, η οποία δεν περιέχει αντιθέσεις, μιας κατάστασης η οποία οδηγεί στην ομαλή συνεργασία. Ομαλή συνεργασία όπως την έχουν και οι άλλες χώρες της Ε.Ε. μεταξύ τους.

Όσον αφορά τον τρίτο στόχο, η Ελλάδα υποστήριζε ότι θα πρέπει να υπάρξει μια θετική απάντηση στο αίτημα της Τουρκίας για την έναρξη διαπραγματεύσεων, ως προς την ένταξη. Εμείς έχουμε υποστηρίξει, πριν από λίγο καιρό, ότι η έναρξη αυτή των διαπραγματεύσεων μπορεί να γίνει το 2004. Αυτό θα υποστηρίξουμε και στις συζητήσεις που θα γίνουν εδώ. Βέβαια, η απόφαση – όπως όλες οι αποφάσεις της Ε.Ε.- προκύπτει από έναν συγκερασμό των απόψεων, από έναν συμβιβασμό. Θα δούμε πώς μπορεί να εξελιχθεί η συζήτηση και ποιος θα είναι αυτός ο συμβιβασμός. Αλλά, θέλουμε να υπάρχει ένα θετικό μήνυμα για να συνεχιστεί αυτή η πορεία, μια πορεία εξομάλυνσης των σχέσεων στην περιοχή, μια πορεία συνεργασίας στην περιοχή.

Χθες και σήμερα, είχα συναντήσεις με τον Πρόεδρο Κληρίδη και μία συνάντηση με την πολιτική ηγεσία της Τουρκίας, τον Πρωθυπουργό κ. Γκιούλ και τον κ. Ερντογάν.

Με τον κ. Κληρίδη συζητήσαμε, βεβαίως, τα της ένταξης. Συζητήσαμε την πορεία των συνομιλιών για το Σχέδιο Ανάν, ποιες είναι οι αντιδράσεις από την κυπριακή πλευρά, αλλά και ποιες είναι οι αντιδράσεις από την τουρκοκυπριακή πλευρά για το Σχέδιο αυτό και ποιες είναι οι πιθανές εξελίξεις. Ήταν μια συζήτηση πιστεύω χρήσιμη και έτσι έχουμε μια καλή άποψη για το τι μπορεί να γίνει και ποιες πρέπει να είναι οι αντιδράσεις μας στις διάφορες πιθανές εξελίξεις.

Η τουρκική ηγεσία μου μετέφερε τη γνωστή άποψή της, την οποία μου είχε ανακοινώσει και ο κ. Ερντογάν κατά την επίσκεψή του στην Αθήνα. Εγώ, όσον αφορά την ημερομηνία, επανέλαβα τη θέση που σας είπα, ότι το 2004 θα μπορούσε να γίνει η έναρξη των διαπραγματεύσεων και περιέγραφα στον κ. Γκιούλ και στον κ. Ερντογάν ποιο είναι το πλαίσιο στην Ε.Ε.. Γιατί οι αναμονές που μπορούν να υπάρχουν πρέπει να σχετίζονται με τις απόψεις και τις αναμονές των χωρών- μελών της Ε.Ε..

Τους τόνισα, επίσης, ότι η εξομάλυνση των σχέσεων και η ομαλή πορεία της Τουρκίας προς την Ε.Ε. προϋποθέτουν να λυθούν εκκρεμή προβλήματα. Και εκκρεμές πρόβλημα είναι πρώτα απ' όλα το Κυπριακό. Υπάρχουν, όμως, και ορισμένα άλλα.

Ο κ. Γκιούλ μου είπε ότι πιστεύει πως αν η Τουρκία συμμετάσχει στην Ε.Ε., τότε αφ' εαυτού θα λυθούν όλα τα προβλήματα.

Η δική μου άποψη, την οποία και του εξέφρασα, είναι η λύση αυτών των προβλημάτων, στα οποία αναφέρομαι, πρέπει να έρθει πριν, ώστε όταν θα ενταχθεί η Τουρκία να «τρέξουν» πια χωρίς κάποιες δυσκολίες, κάποια προβλήματα, και άλλα θέματα και κυρίως τα θέματα της συνεργασίας της συνεργασίας και συμμετοχής της στην Ε.Ε..

Δεν μπορεί να περιμένουμε την ένταξη της Τουρκίας-δεν ξέρω πότε θα γίνει αυτή- και να περιμένουμε και έως τότε να λυθούν αυτά τα προβλήματα.

Η συζήτηση με την τουρκική ηγεσία ήταν πολύ καλή. Πιστεύω ότι έγινε πολύ καλά καταληπτή η δική μας άποψη. Εμείς, βέβαια, στις συζητήσεις που θα κάνουμε θα τονίσουμε, όπως ανέφερα πριν, την ανάγκη συνέχισης της ευρωπαϊκής πορείας της Τουρκίας.

Αυτά από πλευράς μου. Ακούω τις ερωτήσεις σας.

Γ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ (ΤΑ ΝΕΑ): Κύριε Πρόεδρε, σας έχουμε ακούσει το τελευταίο διάστημα να επαναλαμβάνετε ότι η ένταξη της Κύπρου θα είναι χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Θα ήθελα να σας ρωτήσω, αν στην αυριανή απόφαση που θα περιληφθεί στο κείμενο των Συμπερασμάτων υπάρχει κάποια προϋπόθεση σχετικά με την ένταξη, μπορείτε να μας περιγράψετε ποιά θα είναι η αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μα, δεν νομίζω να υπάρχει καμιά προϋπόθεση. Αν εσείς έχετε άλλη πληροφόρηση, εγώ δεν έχω πληροφόρηση ότι τίθενται προϋποθέσεις.

Ε. ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ (DIE WELT): Κύριε Πρόεδρε, όλος ο τουρκικός Τύπος αναφέρει σήμερα ότι η πολιτική και στρατιωτική ηγεσία της Τουρκίας αποφάσισε ομόφωνα να εφαρμόσει το αποκαλούμενο «Σχέδιο Β», το οποίο, μεταξύ των άλλων, προβλέπει ότι στην περίπτωση της ένταξης (όπως αναφέρεται στο Σχέδιο) «της Νότιας Κύπρου», ο κ. Γκιούλ θα επιδώσει μια νότα στους 15 ηγέτες που βρίσκονται στην Κοπεγχάγη, με την οποία δεν θα αναγνωρίζει αυτήν την πράξη. Σας έχει γίνει κάποια τέτοια αναφορά από τον κ. Γκιούλ; Εσείς τότε, εφόσον γίνει κάτι τέτοιο, τι θα κάνετε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Γκιούλ δεν μου ανέφερε κάτι τέτοιο και εάν συμβεί κάτι τέτοιο, φαντάζομαι ότι και η τουρκική ηγεσία θα καταλαβαίνει ότι θα δυσκολέψει πολύ τη θέση της με αυτό.

Μ. ΖΑΧΑΡΕΑ (MEGA): Κύριε Πρόεδρε, κατά τη γνώμη σας, έχουν εξανεμισθεί οι ελπίδες να υπάρξει επίλυση του Κυπριακού εδώ στην Κοπεγχάγη; Εάν όντως συμβεί αυτό, θα επιδιώξετε στο κείμενο των Συμπερασμάτων να υπάρχει κάποια ξεκάθαρη τοποθέτηση ότι θα συνεχισθεί η δυναμική για την επίλυση του Κυπριακού;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν συμφωνώ μαζί σας ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον όρο «έχουν εξανεμισθεί οι ελπίδες». Αυτή τη στιγμή, όπως θα έχετε πληροφορηθεί και εσείς, ο κ. Ντενκτάς βρίσκεται στην Τουρκία. Όπως μου είπε ο κ. Γκιούλ είναι ή θα πάει στο νοσοκομείο, γιατί η κατάσταση της υγείας του είναι κρίσιμη. Ο κ. Ντενκτάς έχει στείλει έναν εκπρόσωπό του στην Κοπεγχάγη, ο οποίος θα συμμετάσχει σε συνομιλίες εκ του σύνεγγυς, για τις οποίες την πρωτοβουλία έχει ο κ. Αλβάρο Ντε Σότο. Όλο αυτό το σκηνικό δείχνει ότι μάλλον δεν πρόκειται να φθάσουμε σε μια λύση του Κυπριακού, εδώ στην Κοπεγχάγη.

Όσον αφορά το δεύτερο σημείο που αναφέρατε, θέλω να σας υπενθυμίσω ότι εδώ και πολλά χρόνια, σχεδόν σε κάθε Σύνοδο Κορυφής, η Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζει την επιθυμία, την προτροπή προς όλα τα μέρη να κάνουν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη λύση του Κυπριακού. Θα ήταν περίεργο σε μια τέτοια συγκυρία να μην υπάρχει και μια τέτοια αναφορά, την οποία, άλλωστε, θέλουμε. Γιατί πρέπει να είναι μια υπενθύμιση και προς την άλλη πλευρά ότι το θέμα αυτό είναι ανοικτό, ότι είναι ένα θέμα από το οποίο κρίνεται και η άλλη πλευρά, ως προς τις διαθέσεις της για συνεργασία.

Π. ΤΣΙΜΑΣ (NET): Κύριε Πρόεδρε, αυτό ακριβώς που είπατε τώρα, η διατύπωση μιας ευχής για τη λύση του Κυπριακού και μιας ενθάρρυνσης προς τις δύο πλευρές να συνεχίσουν τις προσπάθειες, πώς θα το εξασφαλίσετε κατά τη γνώμη σας; Ότι δηλαδή δεν θα ερμηνευθεί ως όρος για την τελική ένταξη της Κύπρου το 2004, υπό την προϋπόθεση ότι έχει επιλυθεί το πολιτικό πρόβλημα; Πώς θα διασφαλισθεί η αποσύνδεση των δύο, εάν επαναληφθεί αυτή η ευχή που όπως είπατε είναι πιθανόν να γίνει;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μα, σήμερα θα αποφασισθεί η ένταξη. Θα αποφασισθεί σήμερα ή αύριο. Θα αποφασισθεί η ένταξη, χωρίς να περιέχεται αυτός ο όρος, χωρίς να συνδέεται το ένα με το άλλο. Το ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και εμείς – εμείς προπαντός- θέλουμε να λυθεί και το πολιτικό πρόβλημα, δεν είναι κάτι καινούργιο.

Αλίμονο μας, αν λέγαμε τώρα ότι δεν θέλουμε να λυθεί το πολιτικό πρόβλημα, έχουμε την ένταξη και δεν θέλουμε να λυθεί το πολιτικό πρόβλημα.

Κ. ΑΔΑΜ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, η θέση της ελληνικής κυβέρνησης είναι να αποδοθεί ημερομηνία έναρξης διαπραγματεύσεων της Τουρκίας το 2004.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μάλιστα.

Κ. ΑΔΑΜ: Αυτό σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια του Συμβουλίου θα εισηγηθείτε μια προενταξιακή ημερομηνία το 2003 για την Τουρκία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι, δεν θα εισηγηθώ κάτι τέτοιο. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, επειδή μου κάνετε κάποιες τέτοιες ερωτήσεις, θέλω να έχω και μια ελευθερία κινήσεων στο Συμβούλιο! Αν εδώ καταγράψω τι ακριβώς θα κάνω ...!

Χ. ΠΟΥΛΙΔΟΥ (ΑΠΕ): Κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση. Όταν λέτε για το 2004 για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας, εννοείτε προ της 1^{ης} Μαΐου ή μετά ή δεν εννοείτε κάτι;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εννοώ το 2004.

ΞΕΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα το εκτιμούσαμε ιδιαίτερα εάν μας λέγατε δυο λόγια στην αγγλική γλώσσα για τις προοπτικές πάνω στο πρόβλημα της Κύπρου τις επόμενες 24 ώρες.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο Πρόεδρος Κληρίδης είναι στην Κοπεγχάγη. Και οι αρχηγοί των κύριων πολιτικών κομμάτων της Κύπρου ήρθαν επίσης στην Κοπεγχάγη μαζί με τον κ. Κληρίδη, έτσι ώστε όλο το πολιτικό φάσμα της Κύπρου να εκπροσωπείται στην Κοπεγχάγη, προκειμένου, εάν καταστεί αναγκαίο, να λάβει αμέσως αποφάσεις. Επομένως, η κυπριακή πλευρά είναι έτοιμη για να συζητήσει και να λάβει αποφάσεις.

Από την άλλη μεριά, ο κ. Ντενκτάς δεν ήρθε στην Κοπεγχάγη. Μας ελέχθη ότι είναι άρρωστος και πήγε στην Αγκυρα, προκειμένου να νοσηλευθεί σε νοσοκομείο. Ο κ. Ντενκτάς έστειλε αντιπρόσωπό του, τον αποκαλούμενο «υπουργό Εξωτερικών της ΤΔΒΚ» και κατά τη γνώμη μας δεν φαίνεται πιθανό ο αντιπρόσωπός του να είναι σε θέση, εάν καταστεί αναγκαίο, να πάρει οποιαδήποτε απόφαση.

Ως εκ τούτου, δεν πιστεύω ότι θα καταστεί δυνατό να καταλήξουμε, αν και κάτι τέτοιο δεν μπορεί να αποκλειστεί. Πάντα υπάρχουν πιθανότητες.

Από μέρους των Ηνωμένων Εθνών, γνωρίζουμε ότι ο κ. Αλβάρο Ντε Σότο θα έχει την πρωτοβουλία των εκ του συνεγγυς συνομιλιών. Θα έλεγα ότι εάν υπήρχε ισχυρή προοπτική επίλυσης του πολιτικού προβλήματος, ο ίδιος ο κ. Ανάν θα βρισκόταν τώρα εδώ στην Κοπεγχάγη. Δεν είναι όμως εδώ. Και αυτό σημαίνει, κατ' εμέ, πολλά.

ΞΕΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μήπως η πολιτική πραγματικότητα της κατάστασης είναι τέτοια που οδηγούμεθα στη συλλογιστική ότι η επίλυση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου συνδέεται με την ημερομηνία έναρξης διαπραγματεύσεων της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κατά την άποψή μας, δεν υπάρχει και δεν πρέπει να υπάρχει καμιά σύνδεση ανάμεσα στην επίλυση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου και την ημερομηνία έναρξης διαπραγματεύσεων της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά τα δύο είναι διαφορετικά προβλήματα.

Το ζήτημα αναφορικά με την Τουρκία συνίσταται στο εάν η Τουρκία πληροί τις προϋποθέσεις το 2003 ή το 2004, για να αρχίσει διαπραγματεύσεις. Εάν δηλαδή τα κριτήρια της Κοπεγχάγης έχουν μέχρι τότε εκπληρωθεί.

Ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας κ. Γκιούλ μου εξήγησε σήμερα ότι στην Τουρκία ετοίμασαν δύο νομοθετικά πλαίσια, εκ των οποίων το ένα εγκρίθηκε χθες από το τουρκικό Κοινοβούλιο και ότι το δεύτερο θα ψηφισθεί την επομένη.

Είπα στον κ. Γκιούλ ότι αυτή είναι μια πολύ θετική εξέλιξη, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει πως η πραγματικότητα αντιστοιχεί στους νόμους. Οι νόμοι πρέπει να εφαρμόζονται. Ετσι, λοιπόν, εάν ένα νομοθετικό πλαίσιο εγκρίθηκε χθες, πρέπει να περιμένουμε να δούμε εάν θα εφαρμόζεται στην πράξη και ποια θα είναι τα αποτελέσματα.

Πολλές ευρωπαϊκές χώρες (συμπεριλαμβανόμεθα και εμείς) πιστεύουν πως τα κριτήρια της Κοπεγχάγης δεν έχουν εισέτι εκπληρωθεί και χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο ίδιος ο κ. Ερντογκάν. Δεν μπορεί ακόμη να γίνει Πρωθυπουργός, γιατί αποκλείστηκε (του δικαιώματος του εκλέγεσθαι) λόγω των θρησκευτικών πεποιθήσεών του. Κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατόν να γίνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και επομένως δεν πρέπει να γίνεται ούτε φυσικά και στην Τουρκία. Μάλιστα, τα είπα αυτά στον κ. Ερντογκάν, ο οποίος συμφώνησε μαζί μου. Αυτή είναι η πρώτη αλλαγή που πρέπει να γίνει!

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι το πρόβλημα της ημερομηνίας για την Τουρκία είναι κάτι το τελείως διαφορετικό με εκείνο της επίλυσης του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου. Και κατά τη γνώμη μου, δεν θα πρέπει να γίνεται καμιά σύνδεση από την Τουρκία ανάμεσα σε αυτές τις δύο διαδικασίες.

ΚΥΠΡΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, η Τουρκία, όταν θα πάρει την ημερομηνία, μπορεί να αρχίσει τις διαπραγματεύσεις της ένταξης, χωρίς να έχει λυθεί το Κυπριακό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πότε αρχίζει και πώς αρχίζει η Τουρκία τις διαπραγματεύσεις ένταξης, εξαρτάται από το σύνολο των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Εμείς υποστηρίζουμε ότι μέχρι τότε πρέπει να έχει λυθεί το Κυπριακό. Εμείς υποστηρίζουμε ότι πρέπει να λυθεί, το ταχύτερο, το Κυπριακό, ει δυνατόν τις επόμενες εβδομάδες. Και το είπαμε και στον κ. Γκιούλ και στον κ. Ερντογκάν και το έχουμε πει και στους υπόλοιπους εταίρους μας και θα το ξαναπούμε αυτές τις δύο μέρες.

Σας ευχαριστώ πολύ.